

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 202/08-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. mája 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Mgr. K. M., súdneho exekútora, K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na zákaz vyžadovania povinnej a nútenej práce podľa čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Mgr. K. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. septembra 2007 doručená sťažnosť Ing. Mgr. K. M., súdneho exekútora, K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na zákaz vyžadovania povinnej a nútenej práce podľa čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007, ktorou sťažovateľ žiadal vydať tento nález:

„Právo sťažovateľa, aby od neho nebola vyžadovaná povinná a nútená práca, podľa článku 4 ods. 2 Dohovoru, práva na ochranu vlastníckeho práva podľa článku 20 ods. 1 a na ochranu pred vyvlastnením podľa článku 20 ods. 3 Ústavy SR, bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 CoE 5/2007 zo dňa 16. 5. 2007 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 CoE 5/2007 zo dňa 16. 5. 2007 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Košiciach (pokračovať) v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Z podanej sťažnosti a z pripojeného spisu vyplynulo, že sťažovateľ ako súdny exekútor 31. mája 2006 podal Okresnému súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) podnet na zastavenie exekúcie. Vo svojom návrhu uviedol, že žiada okresný súd, aby zastavil exekúciu z dôvodu, že povinný bol 11. septembra 2000 vymazaný z obchodného registra po tom, čo bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu na jeho majetok krajským súdom uznesením č. k. 3 K 225/99-14 z 22. mája 2000. Ako súdny exekútor v tejto exekučnej veci vedenej pod sp. zn. Ex 645/98 konal na základe návrhu oprávneného z 2. júna 1998.

Súčasne sťažovateľ v návrhu na zastavenie exekúcie navrhol okresnému súdu, aby zaviazal oprávneného na náhradu trov súdneho exekútora, ktorú vyčíslil spolu sumou 4 556 Sk a ktorá pozostávala z náhrady hotových výdavkov spolu v sume 748 Sk, odmeny súdneho exekútora určenej podľa počtu hodín účelne vynaložených na vykonanie exekúcie a určenej paušálnou sumou spolu v sume 3 200 Sk a dane z pridanej hodnoty v sume 608 Sk.

Okresný súd uznesením č. k. Er 1495/98-11 z 15. novembra 2006 exekúciu vyhlásil za neprípustnú, túto zastavil a sťažovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Rozhodol tak po zistení, že povinný bol na základe uznesenia krajského súdu č. k. 3 K 225/99-14 z 22. mája 2000, ktorým bol návrh na vyhlásenie konkurzu na jeho majetok zamietnutý, vymazaný z obchodného registra, a to k 11. septembru 2000, teda zanikol bez právneho nástupcu. Keďže tým povinný stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, exekúcia musela

byť vyhlásená za neprípustnú a musela byť zastavená. O trovách súdneho exekútora rozhodol okresný súd s poukazom na § 203 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), podľa ktorého ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie. Okresný súd svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil tým, že nárok na náhradu trov exekúcie súdnemu exekútorovi vznikne voči oprávnenému iba vtedy, keď dôjde k zastaveniu exekúcie procesným zavinením oprávneného, prípadne vtedy, ak oprávnený mohol pri náležitej opatrnosti v čase podania návrhu predvídať dôvod zastavenia exekúcie. V tomto prípade dospel okresný súd k záveru, že oprávnený dôvod zastavenia exekúcie predvídať nemohol s prihliadnutím na to, že k výmazu povinného z obchodného registra došlo až 11. septembra 2000 a návrh na začatie exekúcie podal oprávnený ešte 2. júna 1998.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ, pokiaľ ide o výrok o náhrade trov exekúcie, odvolanie, ktorým žiadal krajský súd, aby napadnuté uznesenie zmenil tak, že uloží oprávnenému povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 4 556 Sk a prizná sťažovateľovi aj náhradu trov odvolacieho konania v sume 1 270 Sk. Sťažovateľ svoje odvolanie odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutie je zmätočné, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a porušuje jeho ústavné práva. Sťažovateľ v odvolaní poukázal na to, že v priebehu exekúcie vykonal nevyhnutné úkony na úspešné vedenie exekúcie, tak ako ich uviedol v špecifikácii trov konania. Poukázal aj na to, že on ako súdny exekútor nemôže odmietnuť vykonanie exekúcie, ak mu je doručený návrh na začatie exekúcie. Trovy exekúcie neznáša nikdy súdny exekútor, je povinný ich znášať oprávnený alebo povinný. Súdny exekútor nemôže v exekučnej veci konať a náklady na vykonávanie exekúcie nevynaložiť. Preto mal aj okresný súd povinnosť priznať sťažovateľovi náhradu trov exekúcie. Nesprávny je záver okresného súdu o tom, že oprávnený nemohol predvídať zastavenie exekúcie, pretože táto možnosť je tu vždy a s týmto rizikom návrh na vykonanie exekúcie oprávnený podáva.

Krajský súd o podanom odvolaní rozhodol uznesením č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007 tak, že uznesenie okresného súdu v jeho napadnutej časti, teda pokiaľ ide o výrok o náhrade trov exekúcie, potvrdil a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. Uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 9. júla 2007.

Proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007 podal sťažovateľ 8. augusta 2007 dovolanie, ktorým navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky o podanom dovolaní sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. 2 Cdo 272/2007-77 zo 17. decembra 2007 tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol a účastníkom dovolacieho konania náhradu trov konania nepriznal. Najvyšší súd Slovenskej republiky svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že podané dovolanie smerovalo proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu, a preto nebolo prípustné podľa § 239 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a dovolací súd nezistil ani vady podľa § 237 OSP, ktoré by mohli zakladať prípustnosť dovolania z tohto dôvodu. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 272/2007-77 zo 17. decembra 2007 nadobudlo právoplatnosť 5. februára 2008.

Sťažnosť sťažovateľa smerujúca iba proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 CoE5/2007-31 zo 16. mája 2007 je odôvodnená tým, že napadnuté rozhodnutie je zjavne arbitrárne, účinok jeho interpretácie a aplikácie právnych predpisov je nezlučiteľný so základnými právami zaručenými sťažovateľovi ústavou. Ďalej sťažovateľ poukázal na to, že súdny exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu rozhodnutia, jeho činnosť je nezlučiteľná s pracovným pomerom, iným obdobným pomerom, podnikaním, či členstvom v štatutárnom orgáne spoločnosti alebo s vykonávaním inej zárobkovej činnosti. Ak je súdnemu exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie je ju povinný vykonať. Vo veci vedenej pod sp. zn. Ex 645/98 sťažovateľ vykonával úkony potrebné na vymoženie pohľadávky oprávneného, a preto mu v priebehu konania vznikli trovy. Podľa § 196 Exekučného poriadku má súdny exekútor za výkon exekučnej činnosti nárok na odmenu, náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času. Toto ustanovenie treba vykladať tak, že tieto nároky exekútorovi patria vždy. Ak krajský

súd uznesením č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007 potvrdil rozhodnutie, ktorým sťažovateľovi trovy priznané neboli, postupoval v rozpore so zákonom. V predmetnej veci nepochybne trovy sťažovateľovi nemohol zaplatiť povinný, ktorý neexistoval, a preto bolo povinnosťou všeobecných súdov uložiť ich zaplatenie tak, aby nedošlo k porušeniu § 196 Exekučného poriadku.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo,

ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 203 Exekučného poriadku ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie.

1. Sťažovateľ svojou sťažnosťou v prvom rade namietal, že uznesenie krajského súdu č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007 je zjavne arbitrárne a že účinok jeho interpretácie a aplikácie právnych predpisov je nezlučiteľný so základnými právami zaručenými sťažovateľovi ústavou.

Krajský súd v uznesení č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007 reagujúc na obsah odvolania sťažovateľa uvádza:

„Ako vyplýva z citovaného ustanovenia § 197 ods. 1 zákona pravidlom je, že trovy znáša, alebo nahrádza povinný, pokiaľ nenastane výnimočná situácia, že ich nahrádza oprávnený. Takúto situáciu predpokladá ustanovenie § 203, podľa ktorého ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie, prihliadne však na to, či oprávnený mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie. V takomto prípade oprávnený nahrádza aj trovy uvedené v ustanovení § 196 súdnemu exekútorovi. Rozsah tejto povinnosti na náhradu je daný rozsahom procesného zavinenia oprávneného, ktoré viedlo k zastaveniu exekúcie. Je nutné vychádzať z toho, že nárok na náhradu trov exekúcie je nárokom, ktorý má základ v ustanoveniach práva procesného a nie v ustanoveniach práva hmotného. Preto tiež o tom, či oprávnený

zavinil, že konanie muselo byť zastavené, možno uvažovať len z hľadiska procesného a posudzovať ho podľa procesného výsledku.

V prejednávanej veci súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a následne exekúciu zastavil z dôvodu straty spôsobilosti povinného byť účastníkom konania v dôsledku jeho výmazu z obchodného registra. Správne postupoval súd prvého stupňa, ak náhradu trov exekúcie súdnemu exekútorovi vo vzťahu k oprávnenému nepriznal, pretože z procesného hľadiska nemožno oprávnenému pričítať zavinenie na zastavení exekúcie. Oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie 2. 6. 1998, povinný stratil spôsobilosť byť účastníkom konania na základe rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 K 225/99-14, ktorým bol dňa 11. 9. 2000 vymazaný z obchodného registra. Podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na dobu, ktorá uplynula od podania návrhu na vykonanie exekúcie, do rozhodnutia o výmaze povinného oprávnený ani pri náležitej opatrnosti nemohol predvídať dôvod zastavenia exekúcie.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa, ako vecne správne potvrdil (§ 219 O.s.p.).“

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodnutí riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti, svojvôli, pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

Výklad ustanovení právnych predpisov, ktoré vo svojej hypotéze upravujú predpoklady na vznik nároku na náhradu trov konania od oprávneného, patrí do výlučnej právomoci všeobecného súdu. Do pôsobnosti všeobecného súdu z dôvodov tvrdených sťažovateľom môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by jeho rozhodnutie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie označených základných práv sťažovateľa, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov (napr. I. ÚS 24/00, I. ÚS 15/01, III. ÚS 53/02).

Ústavný súd konštatuje, že interpretácia dotknutých ustanovení Exekučného poriadku krajským súdom v tomto prípade nie je v rozpore s účelom a cieľom týchto ustanovení. Vo vzťahu k uvedenému (namietanému) porušeniu základných práv sťažovateľa ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03, I. ÚS 130/06, I. ÚS 371/06).

Ústavný súd nezistil skutočnosti, z ktorých by boli vyvozené závery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné, resp. neudržateľné, a ktoré by súčasne mali za následok porušenie označených práv sťažovateľa. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľ s uznesením krajského súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu.

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej tvrdí, že uznesením krajského súdu č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007 došlo aj k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy. Túto časť sťažnosti sťažovateľ bližšie osobitne neodôvodnil, uviedol iba to, že vo veci vedenej pod sp. zn. Ex 645/98 sťažovateľ vykonával úkony potrebné na vymoženie pohľadávky oprávneného, preto mu v priebehu konania vznikli trovy, na zaplatenie ktorých má podľa § 196 Exekučného poriadku nárok, pričom zastáva názor, že toto ustanovenie treba vykladať tak, že tieto nároky exekútorovi patria vždy.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Absencia porušenia ústavnoprocených princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru (IV. ÚS 116/05). Ústavný súd v súlade so svojou skoršou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05) aj naďalej zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až 48 ústavy, prípadne čl. 6 dohovoru. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy.

Keďže odôvodnenie napadnutého rozhodnutia ústavný súd nepovažoval ani za svojvoľné, ani arbitrárne, nemohlo preto rozhodnutím krajského súdu dôjsť ani k porušeniu čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy.

Ostatne ani v prípade, ak by ústavný súd posudzoval tvrdené porušenie základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy bez zreteľa na to, či súčasne došlo aj k porušeniu ústavnoprocených práv sťažovateľa, nemohol by dospieť k odlišnému záveru, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že sťažovateľovi nesvedčila legitímna nádej na

nadobudnutie odmeny prv, než mu táto bola priznaná všeobecným súdom, ktorý jediný je povolaný o výške odmeny sťažovateľa rozhodnúť. Tento záver vyplýva z dikcie § 203 Exekučného poriadku, podľa ktorého v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Zákon neukladá povinnosť súdu uložiť oprávnenému nahradit' trovy exekúcie súdnemu exekútorovi v každom prípade, ale iba vtedy, ak oprávnený mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie. Podmienku náležitej opatrnosti však nemožno vykladať tak, ako to urobil sťažovateľ v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu č. k. Er 1495/98-11 z 15. novembra 2006, teda tak, že každý oprávnený, ktorý podáva návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, musí predvídať aj možné zastavenie exekúcie, pretože táto možnosť je tu vždy a s týmto rizikom návrh na vykonanie exekúcie oprávnený podáva. Túto podmienku treba aplikovať vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Preto § 203 Exekučného poriadku hovorí o opatrnosti náležitej. Sťažovateľ sa však mýli aj v tom, ak vo svojej sťažnosti tvrdí, že súdny exekútor má nárok na zaplatenie odmeny v každom prípade s poukazom na to, že zákon nestanovuje podľa názoru sťažovateľa žiadnu výnimku z tohto pravidla. Takouto výnimkou je totiž práve prípad predpokladaný v § 203 Exekučného poriadku. Legitímna nádej súdneho exekútora nadobudnúť náhradu trov exekučného konania takto vzniká až momentom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia exekučného súdu o priznaní náhrady trov exekúcie súdnemu exekútorovi.

Významné je zároveň i to, že v tomto prípade nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy aj z dôvodu, že ani samotným nepriznaním odmeny súdnemu exekútorovi v požadovanej sume 4 556 Sk nebolo na sťažovateľa kladené neprimerané bremeno, a to s ohľadom na jeho postavenie ako súdneho exekútora vyplývajúce z Exekučného poriadku.

Z týchto dôvodov musel ústavný súd podľa § 25 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala k porušeniu jeho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy uznesením krajského súdu č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007.

3. Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že uznesením krajského súdu č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007 došlo vo vzťahu k nemu aj k porušeniu zákazu vyžadovania povinnej a nútenej práce podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru. Túto časť sťažnosti odôvodnil sťažovateľ rovnakými dôvodmi, akými odôvodnil aj tvrdené porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, bližšie namietané porušenie tohto práva nijako neodôvodnil.

Podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru od nikoho sa nebude vyžadovať, aby vykonával nútené alebo povinné práce.

Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že o nútenú alebo povinnú prácu ide vtedy, ak sa vykonáva bez súhlasu dotknutej osoby, má nespravodlivý či vynútený charakter a výkon takejto práce je neodvratný (Van der Musselle v. Belgicko z 23. novembra 1983, mutatis mutandis aj I. ÚS 191/06, I. ÚS 199/07, III. ÚS 351/07). Z uvedeného je zrejmé, že nútenou prácou je iba taká práca, ktorá je vykonávaná osobou proti jej vôli. Nútenou alebo povinnou prácou je nepochybne najmä taká práca, ktorá je požadovaná od jednotlivca pod hrozbou akéhokoľvek trestu a na vykonanie ktorej jednotlivec nedal súhlas z vlastnej vôle. Z judikatúry ESLP vyplýva ďalej i to, že tam, kde povinnosť vykonávať určitú prácu vyplýva zo zákona a všeobecne súvisí s určitou profesiou, sa predpokladá, že osoba, ktoré si zvolila túto profesiu, tým implicitne akceptuje aj povinnosti spojené s výkonom danej profesie. Pri posudzovaní oprávnenosti požiadavky však treba vziať do úvahy aj platovú úroveň služby alebo iné faktory kompenzácie, teda aj to, ako je daná profesia honorovaná v porovnaní s inými profesiami (k tomu viac napr. rozhodnutia ESLP vo veciach X. v. Holandsko, Iversen v. Nórsko).

Z okolností tohto prípadu tvrdených sťažovateľom vyplýva, že sťažovateľ funkciu súdneho exekútora a s ňou spojené povinnosti na seba prevzal dobrovoľne. Už len z uvedeného dôvodu nemožno uvažovať o tom, že vykonávanie exekúcie sťažovateľom vo veci, ktorá bola vedená okresným súdom pod sp. zn. Er 1495/98, bolo výkonom nútenej práce v zmysle čl. 4 ods. 2 dohovoru, pretože táto práca nebola vykonávaná proti vôli

sťažovateľa. Pokiaľ sťažovateľ zastával názor, že výkon exekučnej činnosti v exekučnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. Er 1495/98 bol nútenou prácou z dôvodu, že mu za ňu nebola priznaná odmena 4 556 Sk, so zohľadnením celkovej platovej úrovne služieb poskytovaných sťažovateľom, ako aj s ohľadom na to, ako je profesia sťažovateľa honorovaná v porovnaní s inými profesiami nemožno potom dospieť ani k názoru, že by išlo o nútenú prácu s poukazom na to, že odmena sťažovateľovi napokon priznaná nebola. Činnosti, ktoré vykonal sťažovateľ, nevybočovali z bežného rámca povinností súdneho exekútora a mali protihodnotu vo výhodách súvisiacich s jeho profesiou (profesijný monopol na vykonávanie exekúcií).

Ústavný súd však aj v súvislosti s tvrdeným porušením práva sťažovateľa podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru poukazuje na to, že pri preskúmaní uznesenia krajského súdu č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007 a postupu súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, nezistil porušenie žiadnych ústavnoprocených práv sťažovateľa.

Napokon vo vzťahu k tvrdenému porušeniu práva sťažovateľa zaručeného čl. 4 ods. 2 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 2 CoE 5/2007-31 zo 16. mája 2007 ústavný súd konštatuje, že medzi tvrdeným porušením označeného práva a uvedeným rozhodnutím krajského súdu nenachádza ani príčinnú súvislosť, keď krajský súd nepochybne nemohol byť tým subjektom, ktorý sťažovateľ mal nútiť k vykonaniu práce bez jeho súhlasu, či k vykonaniu práce, ktorá má nespravodlivý či vynútený charakter.

Preto ústavný súd odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú aj tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie čl. 4 ods. 2 dohovoru.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2008